

глибоким проникненням у стилістичні особливості творів, високим рівнем вокальної майстерності та художньою виразністю. Серед них особливо виділяються хормейстерка Оксана Никитюк, оперна співачка Олена Гребенюк, композитор-піаніст Андрій Бондаренко, які своєю виконавською діяльністю формують сучасний імідж українського солоспіву.

Таким чином, український солоспів, пройшовши складний еволюційний шлях від фольклорних витоків до сучасних авторських концепцій, продовжує залишатися важливим компонентом національної музичної культури. Його розвиток демонструє унікальне поєднання традиційної мелодики з сучасними художньо-естетичними тенденціями, забезпечуючи конкурентоспроможність у світовій камерно-вокальній практиці. Подальше дослідження та популяризація українського солоспіву сприятимуть не лише збереженню культурної спадщини, а й розширенню можливостей для нових творчих експериментів у сфері камерного вокального мистецтва.

А. Копостій

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ПАРТІЇ ОКСАНИ В ОПЕРІ «ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ»

A. Korostii

THE ROLE AND IMPORTANCE OF OKSANA'S PART IN "ZAPOROZHETS BEHIND THE DANUBE" OPERA

Опера «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського є визначним явищем української національної музично-сценічної культури, що синтезує фольклорно-етнографічні традиції, жанрові особливості побутової опери та індивідуальні композиторські стильові риси. Однією з центральних партій цього твору є Оксана, чий образ відіграє ключову роль у розвитку сюжетної лінії та музично-драматургічної концепції опери.

Образ Оксани виступає репрезентацією архетипу української жінки, яка поєднує риси ліричної героїні, виразниці народних етичних і моральних цінностей, а також особистості, що здатна до духовного й емоційного самоствердження. Її партія структурно й стилістично корелює з традиціями української вокальної лірики, що проявляється у виразній кантиленності, насиченому мелодизмі та гнучкості вокальних ліній. Драматургічно образ Оксани слугує ліричним центром опери, контрастуючи із сатирично-комедійним характером інших персонажів та посилюючи емоційно-психологічне напруження ключових сцен твору.

Вокальна партія Оксани базується на діатонічній ладовій організації, що включає використання натурального мінору й пентатонічних обертонів, які створюють специфічну стилізацію українського народного мелосу. Вокальна фактура відзначається протяжними кантиленними мелодіями, що супроводжуються характерною для народної вокальної традиції мелізматикою, стрибкоподібними ходами в межах терції та секунди, а також гнучкими ритмічними зворотами. Подібні засоби зближують партію героїні з традиційними українськими побутовими піснями, що сприяє автентичності музичного стилю.

Структурна драматургія образу Оксани розгортається через поступову емоційну та психологічну еволюцію героїні. Від початкової мрійливості, ніжності та внутрішньої рефлексії вона поступово трансформується у більш рішучу й вольову особистість, здатну до активного вибору й духовного зростання. Динаміка цього

розвитку простежується в її сольних вокальних номерах, зокрема в ліричних аріозо, що характеризуються м'якою кантиленою, а також у дуетах та ансамблевих сценах, які демонструють широку палітру її емоційних станів.

Диалогічні та ансамблеві форми відіграють важливу роль у музично-драматургічному розгортанні образу Оксани. Оркестровий супровід у сценах за її участі набуває значної експресивної ваги, виконуючи не лише гармонічну функцію, але й слугуючи розкриттю внутрішнього психологічного стану персонажа. Це підкреслюється тембральними градаціями, нюансуванням оркестрової фактури та варіюванням динамічного рельєфу, що сприяє поглибленню художньої виразності образу.

Особливе місце в музичній драматургії партії займає сольний номер героїні «Місяцю ясний», що є ліричним монологом-рефлексією. У ньому застосовано принцип наскрізної мелодичної розробки, а це забезпечує безперервний розвиток музичного матеріалу й посилює психологічну достовірність образу. Гармонічна основа цього номеру характеризується тональною стабільністю, що створює ефект спокійної мелодійної медитації, проте поступове наростання гармонічної напруженості відображає внутрішню боротьбу й душевне хвилювання героїні.

Загалом, партія Оксани в опері «Запорожець за Дунаєм» є взірцем національного вокального стилю, що поєднує елементи народного музикування, драматичної виразності та ліричної емоційності. Вона виконує важливу драматургічну функцію, через яку розкривається не лише особиста доля героїні, а й загальна ідея твору — духовне відродження й прагнення до свободи. Завдяки синтезу вокально-тембрової експресії, ладо-гармонічної виразності та оркестрової драматургії образ Оксани набуває символічного значення у контексті української музично-театральної традиції.

I. Vlasenko

СПЕЦИФІКА ВИКОНАННЯ НАРОДНОЇ ПІСНІ АКАДЕМІЧНИМ ГОЛОСОМ: ТРАДИЦІЯ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

I. Vlasenko

SPECIFICITY OF FOLK SONG PERFORMANCE BY ACADEMIC VOICE: TRADITIONS AND MODERN TRENDS

Українська народна пісня має глибоке історичне коріння та відзначається розмаїттям мелодичної, ритмічної й гармонічної структури, що сформувалася під впливом багатомістових традицій усної музичної культури. Однією з ключових характеристик народного співу є його природна манера звукоутворення, яка базується на вільному використанні вокальних регістрів, імпровізаційності та варіативності інтервально-ладової організації. Виконавська специфіка українського народного співу включає мікрохроматику, нетемперовану інтервальність, гетерофонічну фактуру та гнучку ритмічну структуру, що корелює з текстово-смыслову організацією фольклорного матеріалу.

З розвитком професійного вокального мистецтва народна пісня зазнала суттєвої трансформації в аспекті виконавських засобів. Академічні вокалісти почали інтерпретувати народний мелос відповідно до норм класичної вокальної школи, що передбачало зміну підходу до звукоутворення, артикуляції, дикційної чіткості та інтонаційної стабільності.